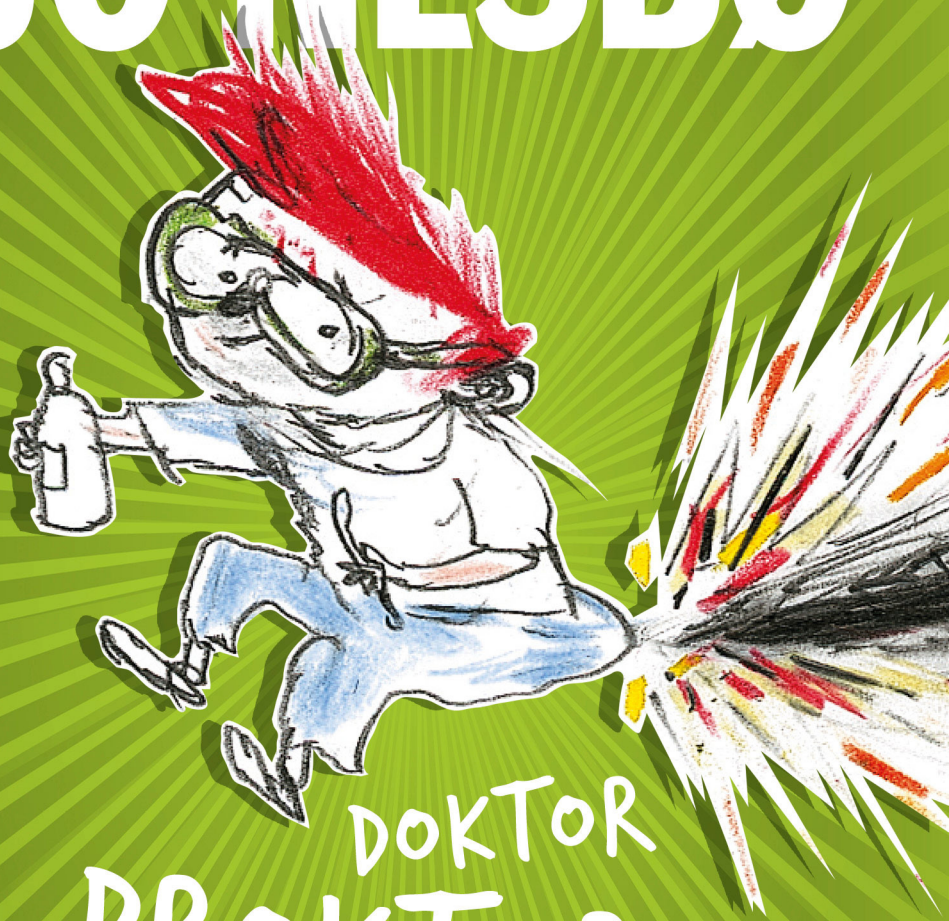

JO NESBØ

DOKTOR PROKTOR A PRDICÍ PRÁŠEK

Doktor Proktor a prdicí prášek

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

 KNIHA ZLIN

JO NESBØ

Doktor Proktor a prdicí prášek – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

trix

JO NESBØ
DOKTOR PROKTOR
A PRDÍČÍ PRÁŠEK

JO NESBØ

DOKTOR
PROKTOR
A
PRDÍČÍ PRÁŠEK

Ilustrace Per Dybvig
Překlad Jiří Váňa Stigen

≡ KNIHA ZLIN

Copyright © Jo Nesbø 2007

Illustrations copyright © Per Dybvig 2007

Published by agreement with Salomonsson Agency

Translation © Jiří Váňa Stigen, 2011, 2020

ISBN tištěné verze 978-80-7662-022-3

ISBN e-knihy 978-80-766-2032-2 (1. zveřejnění, 2020) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-766-2033-9 (1. zveřejnění, 2020) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-766-2031-5 (1. zveřejnění, 2020) (ePDF)

1. kapitola

Nový soused

Byl květen. A když už slunce svítilo nějakou tu chvíli na Japonsko, Rusko a Švédsko, vyšlo nad Oslem. Oslo je docela malé hlavní město v docela malé zemi, která se jmenuje Norsko. Slunce bez meškání ozářilo žlutý zámek, který není ani velký, ani malý, a kde bydlí jeden král, který toho zas tak moc nenakraluje.

Slunce dopadalo také na pevnost Akershus, kde svítilo na děla namířená do osloského fjordu, oknem do velitelovy kanceláře a na první z mnoha dveří, za nimiž se skrývala nejobávanější vězeňská cela z celého města, Cela smrti, kam se zavírali pouze ti nejnebezpečnější a nejhorší zločinci.

Cela byla vcelku prázdná, až na jednu *rattus norwegicus*, malou norskou krysou, která si zrovna dopřávala ranní koupel v záchodové míse. Slunce vystoupalo ještě o chlup výš a svítilo na děti v jednom školním orchestru, který měl za sebou nácvik brzkého vstávání a navlékání se do kousavých

stejnokrojů a který právě nacvičoval, jak pochodovat a hrát téměř podle taktu. Neboť sedmnáctý květen, státní svátek oslavující den výročí norské ústavy, byl za dveřmi, a tehdy všechny školní orchestry v celé té malé zemi vstanou velmi brzy, navlečou se do kousavých stejnokrojů a hrají téměř podle taktu.

A slunce vystoupalo zase o kousíček výš a svítilo na dřevěné přístaviště v osloském fjordu, kam zrovna připlula loď z čínské Šanghaje. Na vrzajících a houpajících se prknech bylo všechno na nohou a pobíhalo sem a tam, aby byl vyložen náklad z lodě. Mezi prkny proniklo několik slunečních paprsků až k odpadnímu potrubí, které pod molem vyčuhovalo do moře.

A jeden jediný sluneční paprsek pronikl tmou odpadního potrubí a v něčem se zaleskl. V něčem bílém, vlhkém a velmi ostrém. V něčem, co se ošklivě podobalo řadě zubů. A každý, kdo se aspoň trochu vyzná v plazech, třebaže jinak moc rozumu nepobral, by si mohl pomyslet, že má před sebou osmnáct tesáků ze chřtánu největšího a nejstrašnějšího škrtiče na světě, anakondy. Ale tak hloupý snad nikdo ani není. Neboť anakondy patří do džungle, do řek, jako je Amazonka v Brazílii, a ne do kanalizace, která vede křížem krážem přes celé to malé a mírumilovné město jménem Oslo. Anakonda a ve stoce? Osmnáct metrů svalstva, chřtán o velikosti nafukovací-

ho kruhu a zuby jak obrácené zmrzlinové kornouty?
Cha, cha! Tak to se teda povedlo!

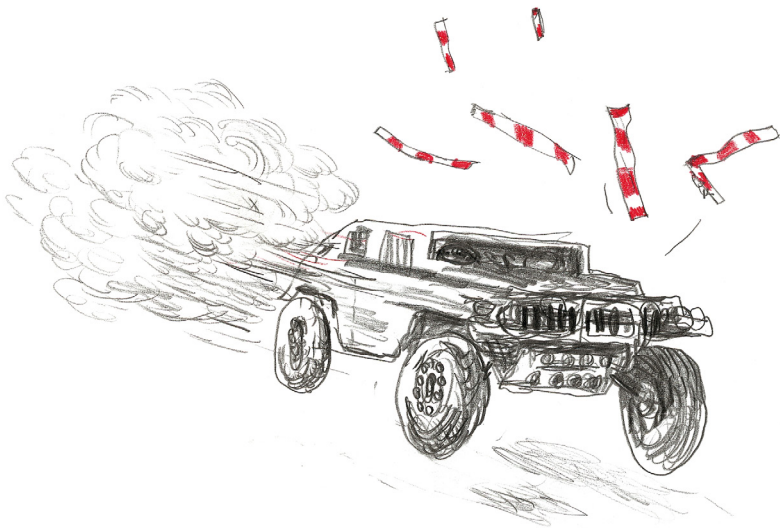
A slunce právě začalo svítit na jednu poklidnou ulici, která se jmenovala Dělová. Sluneční paprsky se opřely do červeného domku, kde snídal velitel pevnosti Akershus se svou ženou a dcerou Lízou. Paprsky dopadaly i na žlutý domek naproti přes cestu, kde dřív bydlela Lízina nejlepší kamarádka. Zrovna se ale odstěhovala do města jménem Sarpsborg a Líza

se při pohledu na ten prázdný žlutý dům cítila ještě o něco osamělejší, než když tu měla svou nejlepší kamarádku. V Dělové ulici totiž nebyly žádné další děti, s kterými by si mohla hrát.

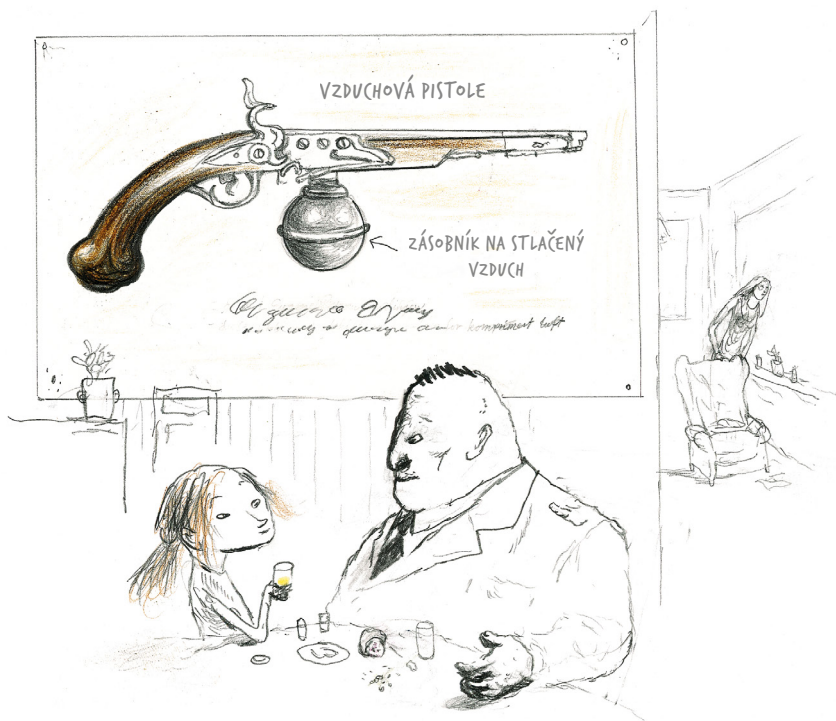
Jedinými dětmi v sousedství byla dvojčata Truls a Trym Tránovi. Byli o dva roky starší než Líza a bydleli ve velké vile se třemi garážemi dole na konci ulice. Vždycky v zimě házeli po té její malé zrzavé hlavičce sněhové koule tvrdé jak kámen. A když se jich zeptala, jestli si nechtějí hrát, vyváleli ji ve sněhu. Do obličeje jí tvrdými a zmrzlými palčáky nacpali sníh a přitom ji překřtili na Prdolízu, Šprtkuprdku nebo Dcerku Velitelku. A možná si teď pomyslete, že měla Líza pěkně povykládat rodičům Trulse a Tryma, jak škaredě se k ní kluci chovali. To ale neznáte jejich otce, pana Trána. Pan Trán byl tlustý, vzteklý chlap. Byl ještě tlustší než Lízin otec a mnohonásobně vzteklejší. A nejmíň desetkrát bohatší. A protože byl tak bohatý, myslel si, že mu nikdo nemá co mluvit do jeho věcí, a už vůbec ne do toho, jak má vychovávat své kluky!

Pan Trán přišel ke svému bohatství tak, že kdysi ukradl vynález jednomu nebohému vynálezci. Tím vynálezem byl velmi tvrdý, záhadný a přísně tajný materiál, který se kromě jiného používal k výrobě věžeňských dveří, aby z vězení neproklouzla ani myš. Za peníze, které pan Trán za vynález utržil, si nechal

postavit velikánský dům se třemi garážemi a jedním hamrem. Hamr je hodně velké a uřvané auto, které se vyrábí pro vojenské účely a které zabíralo skoro celou cestu, když pan Trán projížděl Dělovou ulicí. Takový hamr navíc strašně znečišťuje ovzduší. To bylo ale panu Tránovi úplně jedno, protože jemu se veliká a uřvaná auta líbila. Navíc mu bylo jasné, že kdyby do někoho z vlastní neopatrnosti naboural, nic by se mu nestalo, protože jeho auto je mnohem větší.

Naštěstí to bude nějaký ten pátek trvat, než zase budou moct Truls a Trym pokřtít Lízu sněhem, neboť v Dělové ulici už slunce dávno sních rozpustilo a vrhalo teď své paprsky do hezky udržovaných a zelených zahrad. Všechny ale tak pěkně udržované nebyly. Jedna byla zarostlá, šedivá a celá rozcuchaná,

ale přesto se usmívala, protože měla dvě hrušně a malý křivý dům, který snad kdysi býval modrý a kterému teď na střeše chyběla nejedna taška. A v tom domě bydlel jeden pán, kterého lidé z Dělové ulice vídávali jen zřídka. Líza ho párkrát pozdravila a on jí odpověděl úsměvem a vypadal při tom jako jeho zahrada; zarostlý, šedivý a rozcuchaný.

„Co to zase je?“ zabručel velitel, když do poklidného rána zaduněl silný řev motoru. „Že on to bude ten zatracený hamr pana Trána?“

Jeho žena natáhla krk a vykoukla z okna kuchyně: „Kdepak. To vypadá na stěhováky.“

Líza, jinak velmi slušně vycovaná dívka, se bez dovolení zvedla od stolu, aniž dojedla nebo za jídlo poděkovala. Vyběhla ven na schody. A opravdu. Před tím žlutým a prázdným domkem zaparkovalo nákladní auto, které mělo na boční straně nápis Rychlík & Cvok. Z nákladního prostoru právě vynášeli papírové krabice.

Líza sešla ze schodů až k té takzvané jabloni u plotu, aby se podívala zblízka. Muži v pracovních kombinézách nosili nábytek, lampy a velké ošklivé obrazy. Všimla si, jak se dva z přístavních dělníků rozesmáli, když jeden ukázal tomu druhému promáčklou trubku, která ležela na jedné z papírových krabic. Nic z toho, k čemu se upínaly její naděje, však neviděla; panenky, malá kola, pár krátkých lyží. No a to mohlo znamenat jenom jedno; že ti, kteří se přistěhovali, nemají děti, v každém případě ne holky v jejím věku. Líza si povzdechla.

Vtom uslyšela něčí hlas:

„Ahoj!“

Celá zaskočená se rozhlédla kolem, ale nikoho neviděla.

„Ahoj, ty tam!“

Podívala se vzhůru na strom, který měl být podle tatínka jabloní, na němž ale ještě nikdo nikdy žádná jablka nespatriil. Když už nic, tak teď aspoň začala mluvit.

„Vedle jak ta jedle,“ ozval se hlas. „Tady jsem.“

Líza si stoupla na špičky a nakoukla dolů na druhou stranu plotu. Stál tam malý klučina se zrzavými vlasy. Což o to, kdyby jenom zrzavými, ony ale byly ohnivě zrzavé. A kdyby jenom malý, byl přímo mali-linkatý. Měl drobounkou tvářičku, v ní dvě malinká očka a mezi nimi maličký vystouplý nosík. Jediné, co bylo na jeho tváři velké, byly pihy.

„Jmenuju se Bulík,“ představil se. „Napadá tě k tomu něco?“

„A k čemu jako?“ nechápala Líza.

„No, že se jmenuju Bulík. Není to zrovna běžné jméno.“

Líza se zamyslela. „Nic mě nena-padá,“ odpověděla.

„Fajn,“ usmál se klučina. „Rýmuje se to se slovem ťulík, ale to pusíme klidně z hlavy.“

Líza přikývla. Klučina si strčil pravý ukazováček do levého ucha. „A jak říkají tobě?“

„Líza.“

Bulík kroutil ukazováčkem stále dokola a nespouštěl ji z očí. Nakonec vytáhl ukazováček z ucha, mrkl na něj, spokojeně přikývl a utřel si ho do kalhot.

„Žádný zajímavý rým na jméno Líza mě nenapadá. Máš kliku.“

„Stěhujete se do Annina domu?“

„Žádnou Annu neznám, ale stěhujeme se támhle do té žluté barabizny.“ Bulík ukázal palcem přes rameno.

„Anna je moje nejlepší kamarádka. Odstěhovala se do Sarpsborgu.“

„Páni, to je dálka. Zvlášť když je řeč o nejlepší kamarádce.“

„Dálka?“ nechápala Líza. „Podle Anny to tak daleko nebylo. Říkala, že když ji budu chtít navštívit, stačí se vydat po dálnici na jih.“

Bulík zakroutil hlavou se zachmuřeným výrazem. „S tím jihem měla pravdu. Jde spíš o to, jestli dálnice vede tak daleko. Sarpsborg totiž leží na jižní polokouli.“

„Na jaké kouli?“ vyhrkla Líza vyděšeně.

„Na polokouli,“ zopakoval Bulík. „To znamená, že leží na druhé straně zeměkoule.“

„Jej!“ zvolala Líza celá bez sebe. Zamyslela se a po chvíli pokračovala: „Tatínek říká, že na jihu je teplo celý rok, tak to se teď může určitě koupat v létě i v zimě.“

„Kdepak,“ řekl Bulík. „Sarpsborg je tak daleko na jihu, že už leží skoro na jižním pólu. Je tam kosa jak z nosa. Tam dole bydlí na střeších tučňáci.“

„To jako že je v Sarpsborgu sníh celý rok?“ zeptala se s hrůzou v hlase Líza.

Bulík kývl a Líza se při tom pomyšlení otřásla. Bulík sevřel rty k sobě, zároveň mezi nimi vytlačil vzduch. Znělo to jako prdnutí. Líza si vzpomněla na Prdolízu a vyskočily jí na čele vrásky.

„Děláš si ze mě randu?“ zeptala se ho.

Bulík zavrtěl hlavou. „Cvičím. Hraju totiž na trubku. Taková trubka vyžaduje veškerý čas. Ať už ji má člověk při sobě nebo ne.“

Líza dala hlavu na stranu a zadívala se na něj. Nebyla si tak úplně jistá, jestli se jí nesnaží něco nabulíkovat.

„Lízo, nezapomeň si vyčistit zuby, než půjdeš do školy!“ zakřičel něčí hlas. To křičel Lízín otec, který už byl oblečený do modré velitelské uniformy a kymácivě kráčel se svým břichem k brance. „Dnes ráno dorazila loď ze Šanghaje. Přivezla střelný prach do děl, takže přijdu domů později. Tak ať jsi dneska hodná holčička.“

„Ale jo, tati,“ ujistila ho Líza, která byla hodnou holčičkou pořád. Věděla moc dobře, že den, kdy dorazí střelný prach do děl, je vždycky něčím jiný než ty ostatní. Museli ho přepravit lodí přes půl světa a zacházet s ním s velkou opatrností a vážností, protože měl být použit k vypálení té Veliké a Téměř Světově Proslulé Královské Salvy z Děh v Pevnosti Akershus v den státního svátku sedmnáctého května.

„Tati, věděls, že Sarpsborg leží na jižní... ehm, polokouli?“

Velitel se zastavil a svrástil čelo.

„A to ti řekl kdo?“

„Bulík.“

„Kdože?“

Ukázala prstem. „No přece Bul...“ zprudka se v půlce věty zarazila, protože viděla, že ukazuje jen na prázdnou Dělovou ulici, kde po Bulíkovi nebylo ani památky.

2. kapitola

Kozy s mořskou nemocí

Když Bulík zaslechl Lízina otce, velitele, jak ji popohání do školy, uvědomil si, že by se tam měl vydat taky. Ať už byla kdekoliv. A že když sebou hodí, stihne možná i posnídat, najít školní brašnu, vyčistit si zuby a ještě se přidat k někomu, kdo zná cestu do nové školy.

Mezi nohama stěhováků proklouzl do nového domu, kde na chodbě uviděl v jedné z papírových krabic svou trubku. Chňapnul po ní a s úlevou si oddechl. Bulík, jeho sestra a matka dorazili s první várkou věcí už včera večer a na srdci mu od té doby neleželo nic jiného, než aby s sebou stěhováci nezapomněli vzít krabici s trubkou.

Opatrně přiložil rty k nátrubku.

„Trubka se má políbit jako žena,“ říkával vždýcky jeho dědeček. Bulík v životě žádnou ženu nepolíbil, rozhodně ne takhle na ústa. Popravdě řečeno taky doufal, že toho bude ušetřen. Vtlačil vzduch do trub-

ky. Ta zamečela jako koza s mořskou nemocí. Slyšet mečení koz s mořskou nemocí se sice každému nepoštěstí, ale tak to prostě znělo.

Kdosi zabušil do zdi a Bulík věděl, že máma ještě není vzhůru. „Bulíku, ještě ne!“ křičela. „Je teprve osm. My ještě spíme.“

Měla vždycky ve zvyku mluvit v množném čísle, přestože byla v ložnici sama. Tak, a teď si „půjdem“ lehnout a teď si „uděláme“ kávu. Jako kdyby dělala, že táta není pryč, ale že tam je pořád s ní. Jako by ho schovávala v malé papírové krabici, kterou jednou za čas vyndala, když zrovna Bulík nebyl nablízku. Došla maličká miniatura táty, která se podobala tomu tátovi, kterého Bulík znal z fotek. Miniatura znamená něco velmi malého a to, že by Bulík měl miniaturního tátu, by přece nebylo tak úplně od věci. Bulík totiž jaktěživ neviděl nikoho menšího, než byl on sám.

Sešel dolů do kuchyně a udělal si snídani. Našel všechno, co potřeboval, přestože se přistěhovali teprve včera. Stěhovali se už tolikrát, že zhruba věděl, kam máma věci uloží. Talířky ve skříni vlevo, příbory ve vrchním šuplíku a chleba o šuplík níž.

Už se skoro zakousl do tlustého krajíce se salámem, když vtom mu ho někdo sebral z ruky.

„Jak se vede, skřete?“ zeptala se Eva a zakousla se přesně tam, kam se před chvílí chtěl zakousnout

Bulík. Eva byla Bulíkova sestra. Bylo jí patnáct, a když se zrovna nenudila, byla pěkně protivná.

„Vědělas, že psí plemeno zvané anglický barvář je nejhoupější na světě?“ začal Bulík. „Je tak hloupé, že když vezme zakrslému pudlovi, který je čistě náhodou plemenem nejchytřejším, jeho jídlo, nemá vůbec tušení, jak jej pudl přelstil.“

„Zavři klapáčku,“ odbyla ho Eva.

Bulík se ale nedal. „Když zakrslý pudl zjistí, že anglický barvář zavětril krajíc chleba se salámem a že se mu ho chystá vzít, obvykle natře spodní stranu krajíce slizem ze sloních hlemýžďů.“

„Ze sloních hlemýžďů?“ odfrkla si Eva s nedůvěřivým pohledem. Měla tu smůlu, že Bulík hodně četl, a proto věděl věci, o kterých ona neměla ani páru. Nemohla si tak být nikdy jistá, jestli to je jen další z Bulíkových výmyslů, nebo něco z těch jeho pitomých knih. Zrovna tohle by mohlo například být z té knihy, v níž si Bulík četl nejčastěji, z tlusté, staré a zaprášené knihy po dědečkovi, která se jmenovala ZVÍŘATA, JEJICHŽ EXISTENCI BYSTE SI RADĚJI NEPŘÁLI.

„Tys nikdy neviděla sloní hlemýžď?“ zeptal se udiveně Bulík. „Stačí se kouknout z okna, na trávníku jsou jich mraky. Velcí a nechutní týpci. Když je zmáčkneš mezi knižní desky, vyteče něco, co může připomínat ten žlutavě zelený sopel, který teče